

JAHON SPORTIDA AYOL SPORTCHILARNING O'RNI

Murodov Feruz Obidovich

Buxoro pedagogika kolleji. Jismoniy tarbiya o'qituvchisi.

Annotatsiya: Ushbu maqolada jahon sporti va unda ayol sportchilarning tutgan o'rni, ularning qaysi sport turlari bilan shug'ullanishlari haqida so'z yuritilgan.

Kalit so'zlar: jahon sporti, sport, sportchilar, sport turlari, ayol sportchilari.

Аннотация: В данной статье рассказывается о мировом спорте и роли в нем спортсменок, какими видами спорта они занимаются.

Ключевые слова: мировой спорт, виды спорта, легкоатлеты, виды спорта, спортсменки.

Annotation: This article tells about world sport and the role of athletes in it, what kinds of sports they do.

Key words: world sport, sports, athletes, sports, sportswomen.

Avvalo so'zimizni ayollardan iborat bo'lgan jahon sportlari haqida so'z yurutsak. Jahon sportida afsonaga aylangan va hozirda o'zining afsonisini yaratayotgan ayol sportchilar kam emas albatta. Ulardan biri o'zbek sportining afsonasi Yelena Isinbayevadir.

Bugungi kunda sportchi xotin-qizlarimizning jamiyat hayotida tutgan o'rni beqiyos. Jahon arenalarida yurtimiz bayrog'i baland ko'tarilishida, davlatimiz madhiyasi baralla yangrashida ularning ham munosib hissasi bor. O'zbekistonlik Olimpiya va Osiyo o'yinlari g'oliblari, jahon va qit'a chempionlari deganda ko'z oldimizda Svetlana Babanina, Elvira Saadi, Oksana Chusovitina, Lina Cheryazova, Iroda To'laganova, Saida Mahmudova, Nozima Qayumova va boshqa ko'plab opa-singillarimiz keladi.

Xalqaro xotin-qizlar kuni munosabati bilan Olimpiya shon-shuhrati muzeyida tashkil etilgan "O'zbek sportining jasoratli ayollari" mavzuidagi tadbirda shular haqda so'z yuritildi.

O'zbekiston Respublikasi Jismoniy tarbiya va sport vazirligi mutasaddilari, O'zbekiston Milliy olimpiya qo'mitasi vakillari, keng jamoatchilik qatnashgan anjumanga turli musobaqalarda qator yutuqlarni qo'lga kiritgan faxriylar va ayni paytda tizimda faoliyatini davom ettirayotgan sportchi xotin-qizlar taklif etildi.

Ta'kidlanganidek, respublikamizda xotin-qizlarning sog'lig'i haqida qayg'urish, jismoniy tarbiya va sportga keng jalb qilish, iqtidori va layoqatini yuzaga chiqarishga oid ezgu chora-tadbirlar yil sayin keng qamrov kasb etmoqda.

O'zbek sporti tarixida ilk marotaba xalqaro ayollar kuniga bag'ishlangan katta sport bayrami – "Nafosat-2019" ayollar spartakiadasi bo'lib o'tdi. Musobaqa Milliy

олимпиада qo'mitasi hamda O'zbekiston xotin-qizlar qo'mitasi hamkorligida, ayollar orasida sport va jismoniy tarbiyani ommalashtirish, sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish maqsadida tashkil etildi. Bu haqda MOQ matbuot xizmati xabar berdi. Bellashuvlar sportning gandbol, voleybol, basketbol, badminton, stol tennisi va velosport turlari bo'yicha o'tkazildi. Rejaga ko'ra, 1-2 mart kunlari poytaxtimizda final bahslari bo'lib o'tdi. Musobaqa g'olib va sovrindorlari diplom, medal va esdalik sovg'alari bilan taqdirlanishdi. "Nafosat-2019" spartakiadasining taqdirlash va tantanali yopilish marosimi esa 3 mart kuni "O'zbekiston" sport majmuasida bo'lib o'tdi. Tadbirga yengil atletikaning langarcho'p bilan sakrash yo'nalishida ikki karra Olimpiya o'yinlari chempioni (2004, 2008), uch karra jahon chempioni, yopiq inshootlardagi jahon chempionatining to'rt karra g'olibasi, Yevropa chempioni, 28 marotaba jahon rekordini o'rnatgan afsonaviy Yelena Isinbayeva tashrif buyurdi. Shu kuni muxlislar o'zbek estradasining yorqin yulduzlari ishtirokidagi konsert dasturiga ham guvoh bo'lishgan.

Yuqorida ta'kidlanganidek ayol sportchilar unchalik kichik marralarni zabt etishmagan. Ayol sportchilar sport soxasida juda katta karyeraga egadirlar. Ulardan biri Oksana Chusovitina o'zbek sport olamida eng katta yutuqlarga ega bo'lgan ayol sportchisi hisoblanadi. U jahon xalqaro olimpiadalaridam bir necha bor muvaffaqiyat qozongan sportchisidir.

Yengil atletika, gimnastika, stol tennis va shu kabi sport turlarining aksariyat qismi ayollar hisoblanadi. Shu bilan bir qatorda, ular osonlikcha bu jarayonni to'xtatishmaydi. Yilning eng yaxshi ayol sportchisi yo'nalishida sport gimnastikachi Oksana Chusovitina g'olib bo'ldi. Jahon gimnastikasi afsonasi yil davomida bir qator musobaqalarda g'olib va sovrindor bo'ldi. Eng ahamiyatlisi, u 44 yoshida o'zining sakkizinchi Olimpiadasida ishtirok etish huquqini qo'lga kiritdi. Oksana Chusovitina bu borada velosportchi Olga Zabelinskaya va og'ir atletikachimiz Muattar Nabieva raqobat ko'rsatgandi.

Biz Oksanani ushbu etirof bilan muborakbod etamiz.

Quyida biz jahon sportidagi eng olg'ir ayol sportchilarini ro'yxatini berib o'tilgan.

1. Jeker Joyner Kersi. Oltita Olimpiada medallari (shu jumladan uchta oltin) ketma-ket to'rtta Olimpiya o'yinlarida (1984-1996). gepatlon va uzunlikka sakrash bo'yicha qatnashish natijasida qo'lga kiritildi. U to'rt karra jahon chempioni bo'lgan va Panamerika o'yinlarida oltin medalni qo'lga kiritgan. Uni tez-tez yengil atletika bo'yicha Amerikaning birinchi xonimi deb atashlari ajablanarli emas.

2. Didrikson Zaxariya. Har qanday sport turida ustunlik qilish faxrlanishga arziydi, lekin odamlar sportchi ayollarga nisbatan o'jar. xurofotlarga ega bo'lgan paytda buni qilish yanada ta'sirli edi. Zahariyas deyarli har bir sport turida a'lo edi va hatto 1934 yilgi Olimpiadada ikkita oltin medalni qo'lga kiritdi. U bir yildan so'ng golf karerasini boshladi va uch yildan so'ng PGA musobaqalarida qatnasha boshladi. LPGA

bo'yicha 41 ta musobaqada g'olib bo'lganidan so'ng, u Golf shon -sharaf zaliga kiritildi. Afsuski, u 40 yoshida vafot etdi.

3. Vilma Rodolf. Poliomiyelet bilan kurashishga majbur bo'lgan va faqat yoshligida metall tayanch bilan yura oladigan kishi uchun miss Vilma Rudolf erisha olgan narsa mo'jiza edi. U o'sha paytda eng tezkor ayolga aylandi va 1960 yilda bitta Olimpiada o'yinida uchta oltin medalni qo'lga kiritgan birinchi amerikalik sportchi bo'ldi. Uning yutuqlari uni qora tanlilar va sportchi ayollar orasida ikonaga aylantirdi va u fuqarolik huquqlari harakatida juda faol edi.

4. Billie Jean King. "Katta Dubulg'a" turkumidagi 12 ta yakkalik, 16 ta dubl va 11 ta "dubulg'a" musobaqalarida jami 39 ta sovrinni qo'lga kiritgan barcha davrlarning eng yaxshi tennischilaridan biri, King juda do'zaxli tennischi edi. U ijtimoiy adolat va gender tengligi tarafdori edi. Ochiq davr davri 1968 yilda boshlanganidan so'ng, uch yil o'tib, u 100 ming dollarlik sovrinlarni qo'lga kiritgan birinchi ayol sportchi bo'ldi. U teng huquqli birinchi urug'larni tennis o'yinida asta -sekin ko'rsatdi.

5. Danika Patrik. Eng muvaffaqiyatli poygachi haydovchi, albatta, umuman ayollar uchun belgidir. Erkaklar ustunlik qiladigan sportda ustunlik qilish oson emas, lekin u 300 yilda Yaponiyada bo'lib o'tgan Indy 2008 chempionatida g'olib chiqdi va IndyCar seriyasi chempioni bo'lgan birinchi ayol bo'ldi. Besh yil o'tgach, u NASCAR Sprint qutblari seriyasini yutgan birinchi ayol bo'ldi. Uning NASCAR haydovchisi sifatidagi muvaffaqiyati boshqa ayollarni erkaklar ustunlik qiladigan avtopoyga sport turida qatnashishga undadi.

6. Serena Uilyams. Serena Uilyamsni tanishtirish shart emas. U, shubhasiz, ochiq davrning eng yaxshi tennischisi. Serena yosh tennischilar va butun dunyodagi odamlar uchun namuna bo'ldi. "Katta Dubulg'a" turkumidagi yakkalik bahslarida u tennischi erkak yoki ayol tomonidan yakkaliklar 23 ta toifasida "Katta Dubulg'a" turkumidagi eng ko'p g'oliblikni qo'lga kiritgan.

Xulosa.

Xulosa qilib shuni ta'kidlash mumkinki, ayol sportchilar har turdagi sportda erkak sportchilardan o'zib ketganlar. Yuqoridagi berib o'tilgan ismlarning ortida kuchli mehnat, ko'p vaqt qamrovi mavjud. Ularni osonlik bilan tilga olish esa sportchilar uchun hurmatsizlik belgisidir. Jahon sportida ayollarning muhim o'rni mana shu vaqtlarda bilinadiki, ba'zida erkak sportchilar kuchsizlik qilishganda, ayol sportchilarning o'rni bilinadi va bu holat doimiy kuzatilib kelingan. Bu sportlar ayol sportchilarning sevimli kasbi, asosiysi ularning karyeralaridir.

Foydalanilgan manbaalar:

1. <https://themoney.co/uz/top-20-des-athletes-feminines-les-plus-celebres-de-tous-les-temps/>
2. Toxirov A'zamjon Ibrohim o'g'li, "Methodology of teaching three-dimen modeling using the program "kompas-3d"", eurasian journal of academic research Innovative Academy Research Support Center, URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.4718298>
3. Marasulov Islombek Ravshanbek o'g'li, Tohirov A'zamjon Ibrohim o'g'li, "The importance of automation of cotton receiving system", eurasian journal of academic research Innovative Academy Research Support Center, URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.4898919>
4. Toxirov A'zamjon Ibrohim o'g'li, "Quality in modern manufacturing enterprises the role of robototechnics and automated electrical instruments in production", eurasian journal of academic research Innovative Academy Research Support Center, URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.4968770>
5. Islombek Marasulov Ravshanbek Ogli, & Toxirov Azamjon Ibrohim Ogli. (2021). A role of mechanical engineering in mechatronics. JournalNX - A Multidisciplinary Peer Reviewed Journal, 824–828. Retrieved from <https://repo.journalnx.com/index.php/nx/article/view/1690>